

NIEUWSBEGRIP

Het lezen waard

De Olympische
Spelen

Andere tekst
Week 27

Wilma Verkleij **B**

Uitleg

Deze tekst is een **informatieve tekst**. Hierin kom je meer te weten over een bepaald onderwerp.

Er zijn verschillende soorten informatieve teksten zoals een schoolboektekst, een nieuwsbericht, een schema of een verslag.

In een informatieve tekst staan vooral **feiten** en weinig meningen.

Je leest een informatieve tekst vaak **heel precies**, omdat alle informatie belangrijk kan zijn. Soms is het handig om een informatieve tekst **zoekend** te lezen, bijvoorbeeld omdat je bepaalde informatie over een onderwerp zoekt. Gebruik dan de tussenkopjes.

De nieuwe olympische sporten

In de basisles van deze week las je over de Olympische Spelen (OS) die deze zomer plaatsvinden in Parijs. Er zijn 32 sporten die beoefend gaan worden op de OS 2024, waarvan vier bijna nieuwe disciplines die dit jaar worden geïntroduceerd. Sommigen sporten zijn al bij de Jeugd Olympische Spelen of bij eerdere spelen aan bod gekomen als demonstratiesporten. Dit zijn breaking, surfen, sportklimmen en skateboarden. Hieronder lees je meer over de vier sporten.

Breaking

Breaking is een dans die je vaak in groepen ziet. De breakdancers houden onderlinge *battles* waarin ze vergelijken wie het beste kan dansen. Het is een dans waarbij geïmproviseerd wordt met de acrobatische bewegingen. Breakdancers zijn over het algemeen erg lenig, deze danssport vergt veel flexibiliteit van het lichaam.

De breaking-competitie op de OS bestaat uit twee evenementen: een onderdeel voor de vrouwen en eentje voor de mannen. Er doen 16 mannen en 16 vrouwen mee voor het winnen van de olympische titel. Ze strijden voor de gouden medaille door in solo breaking hun kwaliteiten te laten zien aan een jury. Hierbij zullen de atleten al hun kracht en explosiviteit in de strijd gooien. De speciale bewegingen worden met improvisaties tot een hele dans gebracht en leveren (ook) punten op.

Daarnaast kunnen de atleten ook punten scoren als hun bewegingen goed aansluiten op de muziek. De deelnemers zullen dus alles moeten gebruiken om zoveel mogelijk punten van de olympische jury te krijgen.

Golfsurfen

Het surfen is de grondlegger van vele andere boardsporten. Denk hierbij aan windsurfen, wakeboarden, snowboarden en skateboarden. Bij surfen maak je gebruik van de kracht van de golven, de atleten liften als het ware mee op de golven.

Tijdens de OS moeten de surfers trucs laten zien op de golven. De uitgevoerde trucs worden beoordeeld door een jury. Deze jury bestaat uit vijf mensen, zij beoordelen de atleten. De jury let op de volgende onderdelen: het type truc, de moeilijkheidsgraad, de variatie, de snelheid, de kracht en de vloeiendheid (de flow).

De surfcompetitie wordt in rondes gehouden. Hierbij moeten atleten de eerste rondes doorkomen. Daarop volgen er hoofdrondes. In deze hoofdrondes gaan de winnaars uit de eerste ronde tegen elkaar surfen. Uiteindelijk leidt dit tot finales en wordt er een olympisch kampioen aangewezen.

De olympische surfwedstrijden zullen niet bij Parijs, maar op Tahiti plaatsvinden, een eiland in de Stille Zuidzee en een van de beste surfplekken ter wereld door de krachtige golven.

Sportklimmen

Sportklimmen kent drie verschillende soorten: *lead*, *speed* en *boulder*. Bij *lead* gaat het om de hoogte, bij *speed* gaat het om de snelheid en bij *boulderen* gaat het om kracht. Olympisch klimmen heeft het motto '*Citius, Altius, Fortius*', wat staat voor *Sneller, Hoger, Sterker*.

Het hoofdevenement is het klimmen (*lead*), de andere onderdelen zijn hiervan afgeleid. Atleten krijgen zes minuten de tijd om zo hoog mogelijk te klimmen op een klimmuur van meer dan 15 meter. Deelnemers moeten een complexe route klimmen, die van tevoren nog niet bekend is. Het vraagt dus ook snelheid en inzicht van de klimmers.

Bij het *boulderen* draait het om kracht en inzicht. De atleten moeten een muur beklimmen van 4,5 meter hoog. Ze moeten de muur beklimmen met zo min mogelijk pogingen en aanrakingen. Grote stappen en slingerpartijen zijn te zien bij dit onderdeel.

Speedklimmen is een onderdeel van het klimmen dat op tijd gaat. De atleten moeten een muur van 15 meter beklimmen in minder dan 7 seconden.

Skateboarden

Skateboarden is een sport die uit de Verenigde Staten komt en is afgeleid van het surfen. Op de OS bestaat het skateboarden uit de onderdelen *park* en *street*. Bij *park* bestaat het parcours uit een enorme betonnen kuip, ook wel *bowl* genoemd. Er zijn veel bochten en dat zorgt voor snelheid om trucs in de lucht maken. Voor het *street*-onderdeel is een straat-setting gemaakt met trappen, leuningen en andere obstakels die skateboarders normaal ook gebruiken. Net als bij het onderdeel *park* zal er bij dit onderdeel een jury aanwezig zijn die de atleten beoordeelt.

De skateboarders worden beoordeeld op de uitvoering van hun sprongen. De jury let hierbij op bijvoorbeeld hoogte en snelheid van de trucs die de atleten op het circuit uitvoeren. Het is de bedoeling dat alle obstakels worden gebruikt en de deelnemers het hele oppervlak zo goed mogelijk weten te benutten.

Bij het onderdeel *park* wordt er van de deelnemers gevraagd drie reeksen te skateboarden. De olympische skateboarders krijgen 40 seconden per reeks. Bij het onderdeel *street* krijgen de olympische skateboarders de mogelijkheid om twee reeksen te skateboarden. Bij beide reeksen krijgen de atleten 45 seconden de tijd om vijf trucs te laten zien.

Bron: *os2024parijs.nl*

Opdracht 1.

Zoek de goede betekenis bij het woord.

- onderling
  - improviseren
  - acrobatisch
  - complex
  - **iets doen of bedenken zonder dat je er van tevoren over hebt nagedacht**
  - **samen**
  - **ingewikkeld, moeilijk**
  - **zeer lenig**
-

Opdracht 2.

Kies de twee goede antwoorden.

Lees nog eens het stukje over breaking. Welke kwaliteiten laten de breakdancers zien aan de jury?

- gezamenlijke acrobatiek**
- flexibele bewegingen**
- atletische sprints**
- ritmische bewegingen**

Opdracht 3.

Kies de twee goede antwoorden.

Lees het stukje **Golfsurfen** nog een keer. Waarom is Tahiti gekozen als locatie voor de olympische surfwedstrijden?

- De inwoners van Tahiti zijn grote fans van surfen en wilden graag de competitie organiseren.**
  - Tahiti was vroeger een Frans overzees gebied, daarom is deze locatie ook gekozen voor de OS.**
  - Tahiti heeft de beste golven ter wereld en is daarmee de beste locatie voor de olympische surfcompetitie.**
  - Tahiti heeft een groot aantal hotels en accommodaties voor bezoekers, perfect voor de OS.**
-

Opdracht 4.

Kies het goede antwoord.

Klimmen bestaat uit verschillende onderdelen. Wat vormt de basis?

- speed**
- lead**
- Dat kun je niet uit de tekst halen.**
- boulder**

Opdracht 5.

Kies het goede antwoord.

Lees het stukje over **Sportklimmen** nog een keer. Waarom is snelheid belangrijk bij zowel lead klimmen als speed klimmen?

- Snelheid helpt de klimmers om hun spieren te versterken.**
  - Snelheid zorgt ervoor dat klimmers de meeste punten krijgen van de jury.**
  - Klimmers moeten snel klimmen om te voorkomen dat ze moe worden.**
  - Bij beide onderdelen is het belangrijk om snel zo hoog mogelijk te komen.**
-

Opdracht 6.

Kies de twee goede antwoorden.

Lees het stukje **Skateboarden** nog een keer. Skateboarders krijgen een aantal seconden per reeks. Wat is belangrijk om dan te laten zien?

- sterke en gewaagde landingen**
- spectaculaire trucs**
- vloeiende bewegingen**
- hoge en snelle sprongen**

Opdracht 7.

Kies de twee goede antwoorden.

In deze tekst staan een aantal punten waar de jury op gaat letten bij de beoordeling van de sporten. Welke punten horen bij breaking?

- hun ritme en bewegingen op de muziek
  - weinig aanrakingen en gebruik van hun inzicht
  - het gebruik van het totale oppervlak
  - hun bewegingen op de golven
  - het laten zien van snelheid in een aantal seconden
  - de kracht die er in de bewegingen zit
-

Opdracht 8.

Kies het goede antwoord.

In de tekst lees je over de verschillende sporten. Wat hebben de sporten met elkaar gemeen?

- De deelnemers worden beoordeeld op kracht en vloeiendheid van hun bewegingen.
- De deelnemers worden beoordeeld op hun snelheid.
- De deelnemers worden beoordeeld op de variatie van hun bewegingen.
- De deelnemers worden beoordeeld op de uitvoering van hun discipline.

Opdracht 9.

Kies het goede antwoord.

Denk nog eens terug aan de basisles. Met welk doel zijn deze vier olympische sporten toegevoegd aan de Olympische Spelen?

- Deze sporten moeten het aantal atleten in de Olympische Spelen vergroten.**
  - De Spelen moeten meer jonge mensen aanspreken.**
  - Deze sporten moeten de variatie van olympische sporten verminderen.**
  - Deze sporten zijn minder populair en hebben meer aandacht nodig.**
-

Opdracht 10.

Kies het goede antwoord.

Hoe zou je de olympische sporten die nu zijn toegevoegd het beste kunnen noemen?

- ouderwets**
- jong en hip**
- complex**
- overdreven en overbodig**

Handleiding Leesles Andere Tekstsoort / Woordenschat - B

Leesles Andere Tekstsoort

Tekstsoort: informatieve tekst

De tekst die deze week centraal staat is een informatieve tekst.

De tekst geeft de leerlingen informatie over de (bijna) nieuwe sporten op de Olympische Spelen.

Doelen

De leerlingen weten waar ze een informatieve tekst aan kunnen herkennen.

De leerlingen kennen het doel van een informatieve tekst.

De leerlingen kunnen informatie uit een informatieve tekst achterhalen.

De leerlingen kunnen eenvoudige informatieve teksten lezen, zoals zaakvakteksten, naslagwerken, (eenvoudige) internetteksten.

Werkwijze

Introduceer de les als een uitbreiding van de basisles over de (bijna) nieuwe sporten op de Olympische Spelen. We adviseren om leerlingen éérst de basisles te laten maken voordat ze met de andere tekstsoort aan de slag gaan.

Bekijk de tekst en lees de uitleg gezamenlijk via het digibord.

Lees de tekst (gedeeltelijk) hardop denkend voor. Betrek daarbij elementen uit de uitleg bij het lezen en herkennen van de tekstsoort. Zeg bijvoorbeeld:

*De titel is **De nieuwe olympische sporten** en in de uitleg heb ik gelezen dat het een informatieve tekst is. Dus ik denk dat ik meer te weten kom over de nieuwe sporten op de Olympische Spelen. Ik lees nu eerst de inleiding. **In de basisles van deze week las je over de Olympische Spelen (OS) die deze zomer plaatsvinden in Parijs. O ja, dat heb ik gelezen. De spelen worden gehouden in Parijs. Ik lees even verder. Er zijn 32 sporten die beoefend gaan worden op de OS 2024, waarvan vier bijna nieuwe disciplines die dit jaar worden geïntroduceerd. Dat zijn een hoop sporten! Ik ben nieuwsgierig naar die vier nieuwe sporten. Wat zouden ze bedoelen met bijna nieuw? Sommigen sporten zijn al bij de jeugd of bij eerdere spelen aan bod gekomen als demonstratiesporten. Ah, dat verklaart 'bijna nieuw'. Ik lees verder. Dit zijn **breaking, golfsurfen, sportklimmen en skateboarden**. Surfen en skateboarden hebben wel dingen gemeen, allebei op een board. Ik ben benieuwd wat breaking is. Hieronder lees je meer over de vier sporten. Ik ga deze tekst heel goed lezen, want ik weet nog niet zoveel over deze vier sporten. Ik ben benieuwd wat belangrijk is bij deze sporten voor de Olympische Spelen.***

Bespreek het modellen kort na. Laat de leerlingen vervolgens de rest van de tekst lezen en de opdrachten op de computer doen.

Geef verlengde instructie aan leeszwakke leerlingen (bijvoorbeeld door nog een tekstdeel hardop denkend voor te lezen). Print voor deze leerlingen eventueel de tekst uit (zie bijlage 3).

Bekijk de leerlingresultaten wanneer de leerlingen de opdrachten hebben gemaakt. Bespreek een of meer opdrachten die vaak fout werden beantwoord met de leerlingen na aan de hand van de tekst.

Woordenschat

Vooraf

De hieronder staande woordenschatoefeningen staan uitgebreid toegelicht in de **Algemene Handleiding Woordenschat bij Nieuwsbegrip**. Je vindt deze handleiding op de website van Nieuwsbegrip onder *Basismateriaal* bij de *Handleidingen*. Er zijn ook grote lege versies van de grafische modellen die je zelf kunt printen of kunt tonen op het digibord en vervolgens in interactie met de leerlingen kunt vullen. Je vindt die lege grafische modellen op www.nieuwsbegrip.nl, basismateriaal, overig, grafische modellen.

Woordenschatles inplannen

De woordenschatles van Nieuwsbegrip bestaat uit allerlei verschillende werkvormen die je gedurende de week kunt inzetten om de doelwoorden te oefenen. Je geeft de les dus niet in één keer, maar plant in het weekrooster elke dag 5 tot 10 minuten in om met de woorden aan de slag te gaan. In de Algemene Handleiding Woordenschat bij Nieuwsbegrip vind je meer informatie hierover.

Woorden Niveau B

De woorden die deze week aan bod komen zijn:

zijn hart ophalen	er volop van genieten
in volle gang zijn	volop bezig zijn
markeren	aanduiden, aanwijzen
aangezien	omdat
ter ere van	vanwege, bij de gelegenheid van
verblijven	ergens voor een bepaalde tijd zijn
gedurende	tijdens, voor de duur van
toegankelijk	open, bereikbaar
de tak	het onderdeel, de afdeling
aanspreken	zo zijn dat het leuk, mooi of prettig gevonden wordt

De woorden en definities vind je ook in Bijlage 1 als woord- en definitiekaartjes. Deze kun je gebruiken om in allerlei spelvormen de woorden en definities te oefenen.

Doel

De leerlingen oefenen de betekenis van de woorden uit de Nieuwsbegriples over *de Olympische Spelen*.

Werkwijze

Vertel de leerlingen dat ze deze week oefenen met een aantal woorden uit de tekst over *de Olympische Spelen*.

Introductie

Vorbewerken en voorkennis activeren m.b.v. de opdracht 'Woorden schatten' [*Deze opdracht kan ook gedaan worden vóórdat de basistekst in de les gelezen/behandeld wordt.*]

- Laat het schema 'Woordenschatten' (zie Bijlage 2 achteraan deze handleiding) op het digibord zien, en deel het schema als werkblad uit.
- Vertel de leerlingen dat de woorden in de eerste kolom tien woorden uit de tekst zijn over *de Olympische Spelen*. Vraag de leerlingen na te denken over hun kennis van de woorden en van elk woord aan te geven hoe goed zij dit kennen, door een vinkje in een van de vier kolommen te zetten.

- Inventariseer eventueel de stand van zaken: projecteer het schema op het digibord, ga per woord via handen opsteken na hoeveel leerlingen welke kolom aangevinkt hebben en turf dit.
- Laat na afloop van de les (of op een later moment) terugkijken op het schema en dit opnieuw invullen. Is de woordkennis vooruitgegaan? Van welke woorden het meest?

Semantisering van de woorden

Laat de tekst op het digibord zien door in de docentenomgeving op de website te klikken op 'online lessen', daar het juiste niveau te kiezen en dan te klikken op 'toon leerling startpagina'. Kies dan voor 'woorden'. De tekst wordt nu op het digibord getoond met daarin in blauwe letters de woorden van deze week. Wanneer je op een woord klikt, komt de definitie tevoorschijn. Herinner de leerlingen aan de tekst en definieer de tien geselecteerde woorden. Maak daarbij gebruik van de gegeven omschrijvingen en de context van de leestekst.

Oefenen met de woorden

Vervolgens bespreek je een aantal woorden uitgebreider. De verschillende oefeningen staan uitgelegd in de Algemene Handleiding Woordenschat bij Nieuwsbegrip.

Script

Vertel de leerlingen dat je hen de volgende woorden gaat leren: **in volle gang**, **toegankelijk** en **zijn hart ophalen**. En lees of draag vervolgens het onderstaande script voor.

De zomer **is** eindelijk **in volle gang**. **In volle gang zijn** betekent volop bezig zijn. De laatste tijd leek het wel of de herfst **in volle gang** was, maar door het mooie weer van de laatste week is de zomer nu wel echt **in volle gang**. Dat betekent ook dat het festivalseizoen **in volle gang** is. Overal zie je aankondigingen voor festivals, er is overal iets te doen. Ook De Parade **is in volle gang**. De Parade is een rondreizend festival met korte theatervoorstellingen, muziek en lekker eten. Je kunt De Parade in verschillende grote steden bezoeken. Afgelopen week was De Parade **in volle gang** in Rotterdam en Eindhoven. Je kon er allerlei leuke voorstellingen bezoeken en je kon er heerlijk eten. Nu is het daar afgelopen. Komende week zal de Parade in Den Haag **in volle gang** zijn. En als de zomervakantie overal **in volle gang** is, kun je De Parade ook nog in Utrecht en Amsterdam bezoeken.

De Parade probeert goed **toegankelijk** te zijn voor mensen in een rolstoel. **Toegankelijk** betekent open, bereikbaar. Sommige theatertenten zijn alleen via een trap **toegankelijk**. Gelukkig zijn er altijd medewerkers van De Parade die mensen die in een rolstoel zitten kunnen helpen. In iedere Parade-stad zijn er altijd twee gebarentolken aanwezig, om De Parade ook **toegankelijk** te maken met doven en slechthorenden. Tijdens het eerste uur van De Parade mag je altijd gratis naar binnen. Het eerste uur is het terrein namelijk gratis **toegankelijk**. Na een uur is De Parade alleen **toegankelijk** als je entreegeld betaalt. Ik zorg er daarom altijd voor dat ik op tijd bij De Parade ben.

Ik ben dol op De Parade, daar kan ik echt **mijn hart ophalen**. **Zijn hart ophalen** betekent er volop van genieten. Omdat De Parade weken duurt, kan ik dus volop genieten. Vorige week kon ik **mijn hart ophalen** aan De Parade in Eindhoven. Dit weekend **haalde ik mijn hart op** aan de Parade in Rotterdam. Ik was er samen met mijn beste vriend Appy. Appy is dol op lekker eten, dus die **haalde zijn hart op** aan alle foodtrucks. Ik kon **mijn hart ophalen** aan de grappige en ontroerende optredens. Ik vind het geweldig om een goed toneelstuk te zien. Samen konden Appy en ik **ons hart ophalen** aan de ritjes in de zweefmolen. Het was heerlijk om zo vrij als een vogel door de lucht te zweven! Wat denk jij, zou je ook **je hart op kunnen halen** aan De Parade?

Interactieve vraag naar aanleiding van het script

Vraag de leerlingen aan welke activiteiten of evenementen zij **hun hart op kunnen halen**? Houden ze ook van theater? Of bezoeken ze liever een sportevenement? Of **halen zij hun hart op** aan een optreden van hun favoriete zanger of zangeres. Laat de leerlingen in drietallen aan elkaar uitleggen waarom ze nu juist daaraan **hun hart kunnen ophalen**.

Oefeningen met een grafisch model

Woordendriehoekje

Teken een driehoekje op het bord of gebruik de digibordafbeelding (op de website bij Basismateriaal, tabblad Overig). Zet het woord **zijn hart ophalen** in het midden van het driehoekje. Leg het woord uit met behulp van de drie woorden of zinnen **volop**, **genieten** en **van**. Deze noteer je elk bij een punt van de driehoek.

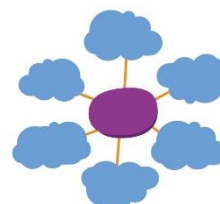

Teken een tweede driehoekje op het bord of gebruik de digibordafbeelding. Zet het woord **aanspreken** in het midden van het driehoekje. Leg het woord uit met behulp van de drie woorden of zinnen: **zo zijn dat**, **het leuk**, **mooi of prettig** en **gevonden wordt**. Deze noteer je elk bij een punt van de driehoek.

Woordenweb

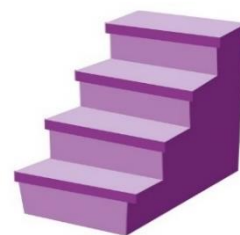
Maak een woordenweb op het bord of gebruik de digibordafbeelding (op de website bij Basismateriaal, tabblad Overig). Zet het woord **ter ere van** in het midden van het woordenweb.

Vraag de leerlingen waar ze allemaal aan denken bij het woord en schrijf dat in de wolkjes eromheen. Dit kunnen woorden zijn als *vanwege*, *het feest*, *het jubileum* en *vieren*.

Woordentrap

Teken een trap op het bord met *drie* treden of gebruik de afbeelding voor het digibord (op de website bij Basismateriaal, tabblad Overig). Op de bovenste trede van de trap zet je **zijn hart ophalen**. Bedenk samen met de leerlingen welke woorden op de middelste trede komen: *waarderen*, *leuk vinden*. Kunnen ze ook iets bedenken wat op de onderste trede kan staan? Bijvoorbeeld: *balen*, *het zat zijn*.

Teken een tweede trap op het bord met *drie* treden of gebruik de afbeelding voor het digibord. Op de middelste trede van de trap zet je **gedurende**. Bedenk samen met de leerlingen welke woorden op de bovenste trede komen: *na*. Kunnen ze ook iets bedenken wat op de onderste trede kan staan? Bijvoorbeeld: *voor*.

Teken een derde trap op het bord met *drie* treden of gebruik de afbeelding voor het digibord. Op de middelste trede van de trap zet je **in volle gang zijn**. Bedenk samen met de leerlingen welke woorden op de bovenste trede komen: *afgelopen zijn*. Kunnen ze ook iets bedenken wat op de onderste trede kan staan? Bijvoorbeeld: *staan te beginnen*, *nog niet begonnen zijn*. Kun je ook nog treden tussen de onderste en de middelste en tussen de middelste en de bovenste maken? Met bijvoorbeeld: *langzaam starten*, *naar het einde toe lopen*.

Synoniemenspiegel

Teken een eenvoudige spiegel op het bord of gebruik de digibordafbeelding (op de website bij Basismateriaal, tabblad Overig). Zet in de spiegel het woord **markeren**. Welke woorden zie je dan in de spiegel terug? (*aangeven, duiden, aanwijzen, aanduiden, merken, ...*)

Teken een tweede eenvoudige spiegel op het bord of gebruik de digibordafbeelding. Zet in de spiegel het woord **toegankelijk**. Welke woorden zie je dan in de spiegel terug? (*open, bereikbaar, ...*)

Teken een derde eenvoudige spiegel op het bord of gebruik de digibordafbeelding. Zet in de spiegel het woord **de tak**. Welke woorden zie je dan in de spiegel terug? (*het onderdeel, de afdeling, de sectie, de poot, ...*)

Overlapper

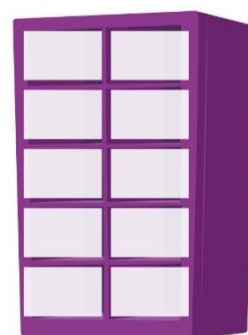
Teken twee elkaar deels overlappende cirkels op het bord of gebruik de digibordafbeelding (op de website bij Basismateriaal, tabblad Overig). Zet links in de cirkel het woord **verblijven** en rechts het woord **wonen**. Bedenk samen met de leerlingen welke eigenschappen alleen bij **verblijven** horen en dus in de linker cirkel staan, welke alleen bij **wonen** horen en dus in de rechter cirkel komen en welke bij allebei horen en dus in het overlappende deel komen te staan.

Teken nogmaals twee elkaar deels overlappende cirkels op het bord of gebruik de digibordafbeelding. Zet links in de cirkel het woord **de tak** en rechts het woord **de groep**. Bedenk samen met de leerlingen welke eigenschappen alleen bij **de tak** horen en dus in de linker cirkel staan, welke alleen bij **de groep** horen en dus in de rechter cirkel komen en welke bij allebei horen en dus in het overlappende deel komen te staan.

Woordenkast

Teken een eenvoudige kast op het bord of gebruik de digibordafbeelding (op de website bij Basismateriaal, tabblad Overig). Zet in de bovenste twee laden de twee tegengestelde woorden: **gedurende** en **voor en na**. Op de laden eronder worden eigenschappen van beide begrippen geschreven. Je kunt de kast samen met de leerlingen vullen. Je kunt ook een rijtje eigenschappen geven, bijvoorbeeld *rond, tijdens, als het is, ervoor en erna* en de leerlingen in tweetallen laten bedenken welke eigenschap aan welke kant van de kast hoort.

Teken een tweede eenvoudige kast op het bord of gebruik de digibordafbeelding. Zet in de bovenste twee laden de twee tegengestelde woorden: **toegankelijk** en **ontoegankelijk**. Op de laden eronder worden eigenschappen van beide begrippen geschreven. Je kunt de kast samen met de leerlingen vullen. Je kunt ook een rijtje eigenschappen geven, bijvoorbeeld *open, bereikbaar, gesloten, dicht, je kunt naar binnen, je kunt het doen, onbereikbaar, het is niet voor jou* en de leerlingen in tweetallen laten bedenken welke eigenschap aan welke kant van de kast hoort.

Aanvullende woordenschattoefeningen

Het is belangrijk de doelwoorden vaak te herhalen, zodat ze goed verankerd raken in het woordenschatnetwerk van de leerlingen. Consolideer daarom elke dag 5 tot 10 minuten en een keer in de week of maand langer, liefst een uur. Dit gaat het makkelijkst als consolideren elke dag in je rooster staat. Dan consolideer je in ieder geval een keer per dag. Natuurlijk kun je altijd tussendoor nog een keertje extra een korte consolideeractiviteit doen. Gebruik het dagritmekaartje 'consolideren' als reminder.

Woord van de dag

Op verschillende dagen kun je een van de volgende woorden herhalen:

gedurende: Uitspraken die je kunt doen zijn: Gedurende de toets blijft iedereen op zijn plek zitten. Of: We gaan **gedurende** dit schooljaar regelmatig op onderzoek in onze eigen stad/dorp.

aangezien: Uitspraken die je kunt doen zijn: **Aangezien** het regent, gaan we wat later naar buiten. Of: Ik houd niet van pannenkoeken, **aangezien** ik daar misselijk van word.

Woordvierkant

De leerlingen werken in tweetallen. Ze kiezen drie doelwoorden uit. Bij elk woord maken ze een woordvierkant. Ze geven de betekenis, ze bedenken een mooie zin en ze maken een tekening erbij.

Doe er eventueel een of twee gezamenlijk:

markeren

definitie: aanduiden, aanwijzen

uitspraak: mar-kir-un

meervoud: -

woordsoort: werkwoord (of de term die op school gebruikt wordt)

afgeleide woorden: de markering

(zelfstandig naamwoord) = het teken waarmee je iets markeert; de markeerstift (zelfstandig naamwoord) = de stift waarmee je iets markeert

de herkomst van het woord of het woord in een andere taal: marquer (Frans)

contextzinnen: 1. **Markeer** even tot waar je bent gekomen in je boek. 2. De weg was goed **gemarkeerd**, dus de speurtocht was goed te doen.

woord	uitspraak <i>fee - noo - meen</i>	afgeleide woorden
het fenomeen	woordsoort zelfstandig naamwoord	fenomenaal (bijvoeglijk naamwoord/bijwoord)
definitie het unieke verschijnsel; de unieke persoon	uitleg of voorbeelden <ul style="list-style-type: none"> • een heel bijzonder iets of iemand • Beyoncé is een fenomeen in de popmuziek • De graancirkels die soms in graanvelden te zien zijn, zijn een bijzonder fenomeen 	plaatje/tekening
onthoudhulp herkomst: Grieks → Phainomenon = dat wat verschijnt		
contextzin uit de tekst: Als eerste man die een stap op de maan zette, is Neil Armstrong een <u>fenomeen</u> .		
eigen contextzin: Voor mij is zwemster Sharon van Rouwendaal een <u>fenomeen</u> omdat zij Olympisch kampioen 10 km open water is en meer dan twee uur achter elkaar in zee kan zwemmen.		

het woordvierkant

Twee consolideerspelletjes

De beschrijving van de onderstaande twee spelletjes staat in de Algemene Handleiding Woordenschat bij Nieuwsbegrip (deze is te vinden op de website van Nieuwsbegrip onder *Basismateriaal* bij de *Handleidingen*).

Woordverbindingen (spelletje 17)

Teken een woordenweb op het bord. Zet in het midden van het woordenweb een van de doelwoorden. Verbind met de leerlingen de andere nieuwe woorden uit deze les met het doelwoord in het midden van het

woordenweb door een zin te maken waarin je de relatie tussen het woord en de andere doelwoorden onder woorden brengt. Doe zelf één zin voor en nodig dan leerlingen uit zinnen te maken met de andere woorden.

Het taboewoordenspel (spelletje 18)

Twee teams spelen tegen elkaar en proberen zoveel mogelijk woorden door teamgenoten te laten raden. Per groep is telkens één iemand aan de beurt die een kaartje pakt met daarop een woord met enkele taboewoorden. Hij moet het woord uitleggen aan zijn teamgenoten, maar hij mag bij het omschrijven de gegeven taboewoorden niet gebruiken. Ter controle staat er iemand naast degene die aan de beurt is en die gebruikt een fluitje of toetertje zodra een taboewoord gebruikt wordt.

Elk team krijgt een bepaalde tijd (zandloper) om zoveel mogelijk woorden door de eigen groep te laten raden. Elk correct geraden woord levert één punt op. Het team met de meeste punten wint.

Je kunt de leerlingen zelf bij elk woord een aantal taboewoorden (woorden die echt bij het doelwoord horen) laten bedenken en hen dan in teams het spel laten spelen.

Bijlage 1 Woorden en definities

zijn hart ophalen	er volop van genieten	in volle gang zijn	volop bezig zijn
markeren	aanduiden, aanwijzen	aangezien	omdat
ter ere van	vanwege, bij de gelegenheid van	verblijven	ergens voor een bepaalde tijd zijn
gedurende	tijdens, voor de duur van	toegankelijk	open, bereikbaar
de tak	het onderdeel, de afdeling	aanspreken	zo zijn dat het leuk, mooi of prettig gevonden wordt

Bijlage 2 Woorden schatten

WOORDEN SCHATTEN	Dit woord zegt me niks; ik heb het nog nooit gezien of gehoord.	Ik ben dit woord wel eens tegengekomen, maar weet niet wat het betekent.	Ik weet ongeveer wat dit woord betekent, maar kan nog wel wat uitleg gebruiken.	Ik ken dit woord en kan de betekenis uitleggen aan anderen of een voorbeeld geven.
Hoe goed ken je de woorden hieronder? Denk erover na en zet een vinkje in de passende kolom.	??	?☹️	😊😊	😊👉
zijn hart ophalen				
in volle gang zijn				
markeren				
aangezien				
ter ere van				
verblijven				
gedurende				
toegankelijk				
de tak				
aanspreken				

Bijlage 3 Tekst van de les Andere tekstsoort **Informatieve tekst**

De nieuwe olympische sporten

In de basisles van deze week las je over de Olympische Spelen (OS) die deze zomer plaatsvinden in Parijs. Er zijn 32 sporten die beoefend gaan worden op de OS 2024, waarvan vier bijna nieuwe disciplines die dit jaar worden geïntroduceerd. Sommigen sporten zijn al bij de Jeugd Olympische Spelen of bij eerdere spelen aan bod gekomen als demonstratiesporten. Dit zijn breaking, golfsurfen, sportklimmen en skateboarden. Hieronder lees je meer over de vier sporten.

Breaking

Breaking is een dans die je vaak in groepen ziet. De breakdancers houden onderlinge *battles* waarin ze vergelijken wie het beste kan dansen. Het is een dans waarbij geïmproviseerd wordt met de acrobatische bewegingen. Breakdancers zijn over het algemeen erg lenig, deze danssport vergt veel flexibiliteit van het lichaam.

De breaking-competitie op de OS bestaat uit twee evenementen: een onderdeel voor de vrouwen en eentje voor de mannen. Er doen 16 mannen en 16 vrouwen mee voor het winnen van de olympische titel. Ze strijden voor de gouden medaille door in solo breaking hun kwaliteiten te laten zien aan een jury. Hierbij zullen de atleten al hun kracht en explosiviteit in de strijd gooien. De speciale bewegingen worden met improvisaties tot een hele dans gebracht en leveren (ook) punten op.

Daarnaast kunnen de atleten ook punten scoren als hun bewegingen goed aansluiten op de muziek. De deelnemers zullen dus alles moeten gebruiken om zoveel mogelijk punten van de olympische jury te krijgen.

Golfsurfen

Het surfen is de grondlegger van vele andere boardsporten. Denk hierbij aan windsurfen, wakeboarden, snowboarden en skateboarden. Bij surfen maak je gebruik van de kracht van de golven, de atleten liften als het ware mee op de golven.

Tijdens de OS moeten de surfers trucs laten zien op de golven. De uitgevoerde trucs worden beoordeeld door een jury. Deze jury bestaat uit vijf mensen, zij beoordelen de atleten. De jury let op de volgende onderdelen: het type truc, de moeilijkheidsgraad, de variatie, de snelheid, de kracht en de vloeiendheid (de flow).

De surfcompetitie wordt in rondes gehouden. Hierbij moeten atleten de eerste rondes doorkomen. Daarop volgen er hoofdrondes. In deze hoofdrondes gaan de winnaars uit de eerste ronde tegen elkaar surfen. Uiteindelijk leidt dit tot finales en wordt er een olympisch kampioen aangewezen.

De olympische surfwedstrijden zullen niet bij Parijs, maar op Tahiti plaatsvinden, een eiland in de Stille Zuidzee en een van de beste surfplekken ter wereld door de krachtige golven.

Sportklimmen

Sportklimmen kent drie verschillende soorten: *lead*, *speed* en *boulder*. Bij *lead* gaat het om de hoogte, bij *speed* gaat het om de snelheid en bij *boulderen* gaat het om kracht. Olympisch klimmen heeft het motto '*Citius, Altius, Fortius*', wat staat voor *Sneller, Hoger, Sterker*.

Het hoofdevenement is het klimmen (*lead*), de andere onderdelen zijn hiervan afgeleid. Atleten krijgen zes minuten de tijd om zo hoog mogelijk te klimmen op een klimmuur van meer dan 15 meter. Deelnemers moeten een complexe route klimmen, die van tevoren nog niet bekend is. Het vraagt dus ook snelheid en inzicht van de klimmers.

Bij het *boulderen* draait het om kracht en inzicht. De atleten moeten een muur beklimmen van 4,5 meter hoog. Ze moeten de muur beklimmen met zo min mogelijk pogingen en aanrakingen. Grote stappen en slingerpartijen zijn te zien bij dit onderdeel.

Speedklimmen is een onderdeel van het klimmen dat op tijd gaat. De atleten moeten een muur van 15 meter beklimmen in minder dan 7 seconden.

Skateboarden

Skateboarden is een sport die uit de Verenigde Staten komt en is afgeleid van het surfen. Op de OS bestaat het skateboarden uit de onderdelen *park* en *street*. Bij *park* bestaat het parcours uit een enorme betonnen kuip, ook wel *bowl* genoemd. Er zijn veel bochten en dat zorgt voor snelheid om trucs in de lucht maken. Voor het *street*-onderdeel is een straat-setting gemaakt met trappen, leuninggen en andere obstakels die skateboarders normaal ook gebruiken. Net als bij het onderdeel *park* zal er bij dit onderdeel een jury aanwezig zijn die de atleten beoordeelt.

De skateboarders worden beoordeeld op de uitvoering van hun sprongen. De jury let hierbij op bijvoorbeeld hoogte en snelheid van de trucs die de atleten op het circuit uitvoeren. Het is de bedoeling dat alle obstakels worden gebruikt en de deelnemers het hele oppervlak zo goed mogelijk weten te benutten.

Bij het onderdeel park wordt er van de deelnemers gevraagd drie reeksen te skateboarden. De olympische skateboarders krijgen 40 seconden per reeks. Bij het onderdeel street krijgen de olympische skateboarders de mogelijkheid om twee reeksen te skateboarden. Bij beide reeksen krijgen de atleten 45 seconden de tijd om vijf trucs te laten zien.

Bron: os2024parijs.nl